

Europos Parlamentas antradienį pritarė 35 mlrd. eurų vertės paskolai Ukrainai. Lietuvoje išrinkti europarlamentarai džiaugiasi, kad paskolai padengti bus naudojamas išaldytas Rusijos turtas Vakaruose, tačiau nuogąstauja, kad šis paramos paketas nėra pakankamas.

„Parodėme pasauliui ES lyderystę toliau telkiant paramą Ukrainai ir ypač telkiant partnerius globaliu mastu. Už karo nusikaltimus, už sunaikintą Ukrainos infrastruktūrą, už Ukrainos įmonių kančias privalo sumokėti Rusija. Labai džiaugiuosi, jog Europa susivienijo ir priėmė tvirtą sprendimą įkurti šį mechanizmą. Rusijos išaldytas turtas yra milžiniškas“, – pažymi Vilija Blinkevičiūtė (Socialistai ir demokratai).

EP narys Virginijus Sinkevičius (Žalieji) pastebi, kad antradienį priimta priemonė – ne tik finansinė, bet tai ir politinis išsipareigojimas, kad sankcijos prieš Rusiją išliks tol, kol bus pasiektas teisingumas užpultos šalies atžvilgiu.

„Tai svarus įrodymas, kad ES laikosi savo išsipareigojimų. Nuo 2022 m. valstybės narės ir Europos finansų institucijos Ukrainai skyrė 118,3 mlrd. eurų dotacijų ir paskolų. Palūkanos nuo Rusijos išaldyto turto yra 2,5–3 mlrd. eurų per metus. Tai nėra Rusijos valstybės turtas bei neturi būti perduotas Rusijos centriniam bankui net ir pasibaigus turto išaldymui“, – sako Rasa Juknevičienė (Europos liaudies partija).

Jos teigimu, ES parama turi būti nuolatinė ir nesustojanti, nes Rusijos metami ištekliai karui yra kur kas didesni nei bendra pasaulio skiriama parama Ukrainai. Pavyzdžiui, 2023 m. Rusija karui išleido daugiau nei 100 mlrd. Eurų, o bendros Ukrainos išlaidos (su visa Vakarų karine parama) siekė tik 80 mlrd. eurų.

„35 milijardai eurų žinoma, yra gerai. Tačiau matant, kiek skiriasi Ukrainos (kartu su Vakarų jai skiriama parama) ir agresorės Rusijos karo biudžetai, šios sumos akivaizdžiai nepakanka. Yra žinoma, jog iš viso apie du šimtus milijardų eurų išaldyto Rusijos turto yra saugoma ES valstybių finansų įstaigose. ES turėtų jį visą perduoti Ukrainos žinion, ypač turint omeny, kad net tokios sumos nepakaks atstatyti Ukrainą po karo“, – pabrėžia Andrius Kubilius (Europos liaudies partija).

„Pagal tarptautinę teisę Rusija privalo atsakyti už agresiją ir kitus tarptautinius nusikaltimus be kita ko, visiškai kompensuodama už agresyvaus karo Ukrainai ir jos žmonėms padarytą žalą, kuri 2023 m. gruodžio 31 d. duomenimis siekia net 486 mlrd. USD sumą. Šiandien patvirtintas mechanizmas yra teisingas, nors ir pavėluotas, priemonė, neabejotinai

prisidėsianti prie mūsų visų tikslo – Ukrainos pergalės atkuriant taiką ir užtikrinant tarptautinį saugumą“, – teigia Dainius Žalimas (Atnaujinkime Europą).

Prieš balsavimą diskusijoje šia tema dalyvavęs Paulius Saudargas (Europos liaudies partija) pastebi, kad tai – reikšminga pagalba, kuri padės šaliai patenkinti neatidėliotinus biudžeto poreikius, stabilizuoti finansinę padėtį, leis vykdyti atstatymo ir tęsti infrastruktūros, kurią priešas atkakliai niokoja nuo pirmųjų karo dienų, atkūrimo darbus.

„Esame atsakingi už karo Ukrainoje baigtį: per ilgai diskutuojame ir per lėtai priimame sprendimus dėl tankų, F-16 naikintuvų, sankcijų ir paskolų. Deja, ir mūsų sankcijos reikšmingai nenubaudžia agresoriaus. Dėl to kaltos ne tik trečiosios šalys, bendradarbiaujančios su agresore, bet ir mes patys, kai vardan ekonominės gerovės išduodame Ukrainą, sukčiaujame“, – teigia EP narys.

„Socialistų ir demokratų grupė, kuriai aš priklausau, nuo pat brutalaus Rusijos agresijos prieš Ukrainą pradžios, visokeriopai rėmė Ukrainą tiekiant tiek karinę, tiek finansinę, tiek ekonominę, tiek humanitarinę, tiek diplomatinę ir teisinę pagalbą. Neabejotinai dabar, kai artėja sunki žiema, ir vėl iškils gyvybiškai svarbus Ukrainos energetikos, sveikatos apsaugos ir kitų sektorių funkcionavimo iššūkiai, skubi finansinė pagalba, kurią Ukraina galėtų panaudoti iki šių metų pabaigos yra ypatingos svarbos uždavinys“, – sako Vytenis Povilas Andriukaitis (Socialistai ir demokratai), pabrėžiantis, jog didelė užduotis dabar atitenka ES Tarybai, kuri turi galutinai patvirtinti sprendimą kvalifikuota balsų dauguma.

Anot Aurelijaus Verygos, priklausančio Europos konservatorių ir reformuotojų frakcijai, nesugebėjusi užkariauti Ukrainos, Rusija labai sistemingai siekia ją palaužti kitais būdais: atakuodama ligonines, strategiškai ir gyvybiškai svarbius energetinius objektus, keldama grėsmę atominės energetikos objektams. Jo teigimu, artėjant žiemai ir vėl kyla grėsmė, kad už savo ir visos Europos saugumą kovojantys ukrainiečiai susidurs su sunkumais, o Ukraina negali veikti įprastai ir pati pasirūpinti reikiamomis pajamomis iš savo ekonomikos, nes ji turi skirti pakankamus išteklius gynybai nuo agresoriaus bei Rusijos nuolat griaunamos infrastruktūros atstatymui.

Pasak D. Žalimo, Europos Komisija taip pat turėtų įinicijuoti ryžtingesnius sprendimus dėl visiško iššaldyto Rusijos valstybės ir prie jos agresijos prisidedančių asmenų turto konfiskavimo bei jo veiksmingo panaudojimo stiprinant Ukrainos gynybą ir užtikrinant Ukrainos atstatymą po karo.

„Esu įsitikinęs, kad taip galima daryti būsimų Rusijos reparacijų sąskaita. Siūlomame reglamente aiškiai yra pasakyta, kad Rusijos valstybės lėšos turi likti užšaldytos, kol Rusija

nenutrauks agresyvaus karo ir kompensuos Ukrainai visą karo padarytą žalą. Taigi, kodėl nepradėti šių lėšų naudoti jau ir dabar?”, – siūlo europarlamentaras.

EP nario Petro Auštrevičiaus (Atnaujinkime Europą) teigimu, paskola yra tiesiog būtinas, bet tikrai pirmasis žingsnis, leidžiantis užtikrinti, kad Ukraina kaip valstybė galėtų toliau veikti karo sąlygomis.

„Po dviejų savaičių vyks prezidento rinkimai JAV, kuri greta ES irgi yra labai svarbi paramos teikėja Ukrainai. Esu tikras, kad ES turi išnaudoti progą parodyti lyderystę remdama Ukrainą, tuo pačiu reikia demonstruoti tempą ir pasiryžimą savo partneriams už Atlanto, kas šiandien yra, matyt, svarbiau nei bet kada anksčiau“, – atkreipia dėmesį europarlamentaras.

